

עלון מס' 60

משיחות הרצי"ה זצ"ל

פרשת תולדות

"בכל", "מכל", "כל"

בסיום ברכת המזון, אנו אומרים "הרחמן הוא **יברך אותנו**... כמו שתברכו אבותינו :
אברהם, יצחק ויעקב – **בכל, מכל, כל**. ונראה פירוש הדברים כך :

במסכת בבא בתרא (דף טז, ב- דף יז, א) מוסבר כי "**בכל**" - מתייחס **לאברהם אבינו**
שנאמר בו "וד' ברך את **אברהם בכל**" (בראשית פרק כד, א) **בפרשת חיי שרה**, המילה
"**מכל**" מתייחסת - **ליצחק אבינו** - הנעלם בין אברהם ויעקב ונאמרה על ידו השאלה
"מי אפוא הצד ציד... ואוכל **מכל**" (בראשית פרק כז, לג) **בפרשתנו** והמילה "**כל**"
מתייחסת ליעקב שנאמר בו "וכי יש לי **כל**" (בראשית פרק לג, יא) **בפרשת וישלח**.
רואים אנו מכאן - כי המילה **כל** היא מיוחדת במינה¹.

ועוד: בשם הגאון מווילנא נמסר כי הוא מבחין בין **כל** המנוקדת בתנועה **חולם** לבין זו
המנוקדת **בקמץ** (ספר 'מעשה רב' סימן מח) שכן **כל** המנוקדת בקמץ מבטאת **כללות**
כמותית שהרי היא כוללת את כל הפרטים, ואילו זו המנוקדת בחולם, כוונתה היא
המובן האיכותי, האלוהי. ולכן יש לומר "וכל החיים יודוך סלה" – כמנוקדת בקמץ (ולא
בחולם!) היינו במובן של **כל האנושות כולה**. כלליותה של ההשגחה האלוהית היא על
הכל, שהרי **מתוך הכלל האלוהי – נמשך הדבר גם לכלל האנושי**.

לפיכך בברכותינו אנו מבקשים להתברך כפי שנתברכו אבותינו - **בכל המובנים!**
(ועיינו גם בהערות הרצי"ה בסוף סידור "עולת ראייה" ב, עמ' תכא) – ובציטוטו (שם) דברי
הזוהר "**דממקורא דחיים - דאיברי כל** – עבד קודשא בריך הוא - **להאי עלמא!**

על פי "**שיחות הרב צבי יהודה**" (פרשת תולדות תשל"א-ד 8 עמ' 227) להר"ש אבינר הי"ו

¹ הערת המבלה"ד: וראו עוד בפירוש הרמב"ן לספר במדבר טו, מ